PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 3 (102) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 4 maja 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

PRZED PRZYJAZDEM AMANULLAH'A DO ZSRR. Prawda 29.IV zamieszcza dłuższy art. wst. w związku z przyjazdem króla Afganistanu do ZSRR. „Pomimo różnicy ustrojów politycznych—pisze dziennik—ZSRR i Afganistan mają więzy wspólne—walkę przeciwko imperjalizmowi europejskiemu — głównie angielskiemu". Dziennik streszcza historję walki Afganistanu z Anglją oraz historję stosunku ZSRR do Afganistanu, starając się wykazać zaborcze plany Anglji w stosunku do narodów wschodnich i bezinteresowność ZSRR wobec tych narodów. Dziennik podkreśla, że ZSSRR było pierwszem państwem, które uznało niepodległość Afganistanu. O osobie króla Amanullah dziennik wyraża się z wielkiem uznaniem, podkreślając jego rolę, jaką odegrał w zorganizowaniu państwa.

Dalej dziennik pisze o zaborczych planach Anglji w stosunku do ZSRR, podkreślając, że w planach tych opanowanie Afganistanu przez Anglję ma niepośledni e znaczenie, i dlatego ponowna groźba imperjalizmu angielskiego zmusza ZSRR i Afganistan do przyjaźni. Przy tej okazji dziennik stara się wykazać wzajemną zależność ekonomiczną między ZSRR a Afganistanem.

W Europie zachodniej Amanullach zobaczył potężne środki techniczne, służące do trzymania w niewoli kraje kolonjalne, a w ZSRR zobaczy on pracujący swobodnie, wolny od wyzyskiwaczy kapitalistycznych, wieloplemienny naród. Tam w Eurowie panują zaciekli wrogowie narodu afgańskiego, a w ZSRR— chłopi robotnicy, którzy nie potrafią zdradzić swych przyjaciół-narodów, walczących o swoją wolność — kończy dziennik.

Izwiestja 29.IV Tass z Niegorełoje donosi, że stacja Niegorełoje przygotowuje się do przyjęcia padyszacha Amanullah. Na spotkanie króla Amanullah wyjeżdża z Mińska do Niegorełoje przedstawiciel rządu białoruskiego.

PUBLICZNE WYSTĄPIENIA AMANULLAH'A. Izwiestja 28.IV omawiają b. przychylnie publiczne wystąpienia padyszacha Amanullah'a i dochodzą do konkluzji, iż na podstawie wyjątków z jego przemówień można sądzić o jego polityce oraz o jego osobistości. Nietrudno stwierdzić, iż Amanullah Chan jest niepoślednim mężem stanu.

POLITYKA AFGANISTANU. Izwiestja 29.IV zamieszcza wywiad swego koresp. berlińskiego Kajta z afgańskim ministrem spraw zagranicznych Gulam-Sidig-Chanem, który oznajmił: Król Amanullah doznał wszędzie b. serdecznego przyjęcia, lecz wszystko to nie ma żadnego wpływu na zagraniczną politykę Afganistanu, która pozostaje niezmienną. Ze Związkiem sowieckim łączą nas b. serdeczne stosunki. Po powrocie do ojczyzny będziemy dalej prowadzili Afganistan po drodze postępu. Rezultatów naszej podróży należy szukać w dziedzinie technicznej i kulturalnej. I tak np. zakupiliśmy zagranicą dużo instalacyj fabrycznych.

Afganistan — rzecz zrozumiała—dąży do utrzymania stosunków pokojowych ze wszystkiemi państwami, ażeby mieć możność pokojowej i konstruktywnej pracy.

REZULTATY BAŁTYCKIEJ KONFERENCJI EKONOMICZNEJ. Izwiestja 29.IV. Tass z Tallina streszcza artykuł „Piaewalecht", który wyraża zdziwienie, iż Ryga, Tallin i Kowno są jednakowo niezadowolone z rezultatów ekonomicznej konferencji łotewsko-estońsko-litewskiej. *„Piaewalecht"* pisze: „Należy podkreślić, że wogóle usiłowania współpracy międzynarodowej w dziedzinie gospodarczej, gdzie decydującą rolę odgrywa konkurencja, nie mają prawie żadnego znaczenia. Kto chce, może żywić pewne iluzje, lecz to nie przyniesie żadnego pożytku".

W konkluzji dziennik zaleca liczyć się więcej z wymogami życia, niż z własnemi pragnieniami.

BURŻUAZJA RUMUŃSKA ŚWIĘTUJE. „Prawda" 29.V pod powyższym tytułem pisze z okazji dziesięciolecia przyłączenia Besarabji do Rumunji, uwypuklając upadek tego kraju pod rządami rumuńskiemi. Dla poparcia swych wywodów „Prawda" powołuje się na pismo rumuńskiej partji burżuazyjno-narodowo-chłopskiej *„Dneptatea"*, które pisze o upadku Kiszyniowa, o wszechwładztwie żandarmerji, o ciężkich warunkach bytu włościaństwa, o zajściach pomiędzy ludnością a sekwestratorami podatkowymi etc.

LITWINOW NIE ROZMAWIAŁ Z JEANON. Prawda 29.IV. Tass dementuje wiadomość, jaka ukazała się w prasie francuskiej o spotkaniu się w Berlinie Litwinowa z komunistą francuskim Renaud Jeanon. Litwinow polecił Tassowi oznajmić, że twierdzenie Le Troquer'a, posła lewicy republikańskiej, o spotkaniu się jego z Jeanon jest zupełnie zmyślone. Podczas swej bytności zagranicą Litwinow nie widział ani Jeanon, ani żadnego innego komunisty francuskiego i wogóle z nikim nie rozmawiał o wyborach francuskich.

PRZED ...

ZSRR. Pravda ...
w związku z przyjazdem ...
„Pomimo wysiłków ...
nik—ZSRR i Afganistan ...
ką przeciwko niezależności ...
wnie angielskiemu ...
ki Afganistanu z Anglją ...
do Afganistanu, stale ...
Anglji w stosunku do ...
rzecowność ZSRR wobec ...
kreśla, że ZSRR wy...
uznało niepodległość ...
manullah działacz ...
podkreślając jego rolę ...
stu państwa.

Dalej dziennik ...
glji w stosunku do ZSRR ...
tych opanowanie Afganistanu ...
pośledniie znaczenie ...
pecjalizmu angielskiego ...
do przyjaźni. Przy ...
kazać wzajemną zależność ...
a Afganistanem.

W Europie zachodniej ...
tężne środki techniczne ...
woli kraje kolonjalne ...
jący swobodnie, wolny ...
czonych, wieloplemienny ...
zaczęli wrogowie narodu ...
chłopi robotnicy, którzy ...
przyjaciół narodów, ...
Kończy dziennik.

Izwestja 29.IV ...
stacja Niegoriełoje ...
dyszacha Amanullah. ...
wyjeżdża z Mińska do ...
du białoruskiego.

PUBLICZNE ...

B.A. Izwiestja 28.IV ...
czne wystąpienia padyszacha ...
do konkluzji, iż na podstawie ...
mówień można sądzić ...
bistości. Niewątpliwie ...
jest niepodległa myśl ...

POLITYKA AFGAŃSKA ...
zamieszcza wywiad ...
z afgańskim ministrem ...
Sidig-Chanem, który ...

SRAWY WEWNĘTRZNE.

USTRÓJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

NOWY PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY TERYTORJUM RSFSR. „Wieczerniaja Moskwa“ 25.IV podaje, iż prezydjum państwowej komisji planowej RSFSR. uchwaliło dokonać utworzenia obwodu Dolnej Wołgi („Niżniewołżskaja Obłast“). Stolica obwodu mieścić się będzie w Saratowie. Na terytorjum obwodu złożą się dotychczasowe: autonomiczny obwód kałmycki, gubernja astrachańska, saratowska i stalingradzka oraz należący do gubernji samarskiej powiat pugaczowski. Podział terytorjum nowego obwodu na gubernje i powiaty będzie skasowany i zastąpiony przez podział na okręgi i rejony. Reforma ta ma być urzeczywistniona z dniem 1-go października r. b.

ŻYCIE PARTYJNE.

HASŁO „SAMOKRYTYKI“ W ŻYCIU PARTYJNYM. „Proletarska Prawda“ 20.IV omawia wywody, które partja komunistyczna poczynić powinna z ogłoszenia hasła „samokrytyki“ w życiu partyjnem. Pismo oświadcza, iż należy zwalczać biurokratyzm w życiu partyjnem, iż wszystkie nadużycia wcześniej, czy później wychodzą na jaw, tak że ukrywanie ich jest bezsensowne, i nawołuje członków partji do rzeczywistego wprowadzenia hasła „samokrytyki“ w życie. Na poparcie swego twierdzenia o konieczności tej „samokrytyki“ w życiu partyjnem, przytacza pismo szereg przykładów nieudolności i braków w sowieckich instytucjach państwowych i partyjnych.

MOWA P. UGŁANOWA W MOSKWIE. „Prawda“ 26.IV ogłasza treść przemówienia członka C. K. partji p. Ugłanowa na połączonem plenum M. K. i M. K. K. partji w Moskwie. W przemówieniu tem omawiał p. Ugłanow decyzje ostatniego połączonego plenum C. K. i C. K. K. partji oraz metody urzeczywistnienia tych decyzyj w życiu partyjnem. W przyszłości akcja organizacyj partyjnych we wszystkich dziedzinach życia sowieckiego powinna być bardziej oparta na przewidywaniu skutków własnych poczynań, niż na naprawianiu dopuszczonych błędów. Robotnicy zwracają się do członków partji z pytaniami: dlaczego odczuwany jest brak chleba, dlaczego zmienia się rząd swoją politykę włościańską, dlaczego pozwolili komuniści na destrukcyjną działalność kontr-rewolucjonistów w zagłębiu Donieckiem, czy nie ponoszą członkowie partji części winy w sprawie szachtyńskiej i t. p. Robotnicy mają prawo interesować się polityką partji. Aby nie stwarzać sytuacji, w której dawanie odpowiedzi na tego rodzaju pytania jest trudne, należy przewidywać skutki własnej polityki. W dalszym ciągu swego przemówienia omówił p. Ugłanow trudności gospodarcze w ZSRR., następnie zaś, przechodząc ponownie do kwestji stosunku ludności do partji, powiedział, iż należy dbać o przychylność nastrojów ludności względem partji, należy rozumieć, do czego masy ludności dążą i czego chcą, krytykując politykę partji.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

MNIEJSZOŚĆ NIEMIECKA NA UKRAINIE. „Wisty WUCIK“ 19.IV podaje, iż w Pryszybie odbyła się III wszechukraińska narada niemieckich pracowników kulturalnych i oświatowych. Kierownictwo naradą spoczywało w rękach delegatów komisarjatu ludowego oświaty. Omawiano kwestję wychowania politycznego uczniów szkół niemieckich na Ukrainie, zagadnienie propagandy przeciwreligijnej w tych szkołach i t. p. Narada ogłosiła odezwę do niemieckich pracowników oświatowych na całem terytorjum ZSRR., wzywając ich do ożywienia akcji przeciwreligijnej wśród mniejszości niemieckiej.

UKRAINIZACJA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH NA KIJOWSZCZYŹNIE. Ibidem podaje, iż ukrainizacja sowieckich związków zawodowych w okręgu kijowskim prowadzona jest intensywnie. Połowa komitetów związkowych prowadzi swe obrady w języku ukraińskim, niektóre związki dokonały ukrainizacji całokształtu swej pracy. Najbardziej dba o ukrainizację swej pracy związek pracowników medycznych i sanitarnych. Gorzej przedstawia się stan ukrainizacji w związku kolejowców, w którym praca prowadzona jest w języku rosyjskim. Rozwija się również praca ukrainizacyjna wśród bezrobotnych w Kijowie.

ŁACINIZACJA PISOWNI TADŻYKISTAŃSKIEJ. „Prawda Wostoka“ 18.IV donosi, że podczas obrad III sesji C. K. W. sowietów Tadżykistanu omawiano kwestję łacinizacji pisowni tadżykistańskiej. Sesja uznała konieczność zastąpienia obecnego alfabetu tadżykistańskiego przez alfabet łaciński. Dla urzeczywistnienia tej reformy utworzony będzie „centralny komitet dla spraw pisowni nowotadżykistańskiej“ oraz uchwalone będą przez radę komisarzy ludowych Tadżykistanu specjalne kredyty. Rząd sowiecki w Tadżykistanie przywiązuje do łacinizacji pisowni tadżykistańskiej wielkie znaczenie, jako do środka dla podniesienia poziomu kultury tubylczej.

ŻYCIE gospodarcze.

PRZYGOTOWANIA DO TARGÓW W NIŻNIM NOWOGRODZIE. „Niżegorodskaja Komuna“ 21.IV ogłasza art. wstępny w sprawie tegorocznych targów w Niżnim Nowgorodzie. Pismo donosi, iż rząd ZSRR., uznając wielkie znaczenie targów w życiu gospodarczem państwa, uchwalił, aby w roku bieżącym zastosowano w dziedzinie organizacji targów wszystkie ułatwienia i ulgi, które stosowane były w roku ubiegłym. Targi mają ułatwić sowieckim organizacjom gospodarczym zaopatrywanie ludności rolniczej ZSRR. w wytwory przemysłu sowieckiego oraz sprzyjać rozwojowi eksportu sowieckiego do państw wschodnich. Pismo uznaje, iż w roku ubiegłym targi w Niżnim Nowgorodzie reprezentowały przeważnie przemysł i handel miejscowy i wzywa do nadania im znaczenia, które posiadały przed wojną i rewolucją rosyjską.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

ROZWÓJ PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO. „Prawda Wostoka“ 14.IV ogłasza wywiad, udzielony przez komisarza ludowego komunikacji p. Rudzutaka współpracownikowi aj. TASS. W wywiadzie tym omawia p. Rudzutak stosunek rządu ZSRR do memorandum uczonych sowieckich w sprawie rozwoju

przemysłu chemicznego w ZSRR. Według p. Rudzutaka uznaje rząd sowiecki całe znaczenie rozwoju tej gałęzi przemysłu. Dla postawienia kwestji na praktycznej płaszczyźnie utworzona będzie specjalna komisja, wzorowana na specjalnej komisji dla spraw elektryfikacji ZSRR.

ŚCIĄGANIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH. „Wieczerniaja Moskwa" 24.IV podaje, iż handel prywatny w Moskwie uchyla się wszelkiemi sposobami od wpłacania zaległości podatkowych. Najbardziej rozpowszechnionym środkiem do uchylenia się od uiszczenia zaległości jest przekazywanie swego majątku osobom trzecim, tworzenie fikcyjnych spółdzielni i t. p. Wobec tego sąd najwyższy RSFSR zarządził, aby w przyszłości do odpowiedzialności sądowej pociągani byli nietylko osoby, bezpośrednio winne nieuiszczania zaległości podatkowych, lecz również wszystkie inne osoby, które ponoszą część winy w tym nieuiszczaniu.

POKŁADY WĘGLA W OBWODZIE ZABAJKALSKIM. Ibidem 21.IV podaje, że w obwodzie Zabajkalskim wykryto znaczne pokłady węgla kamiennego, które, według przeprowadzonych obliczeń, dać mogą przemysłowi sowieckiemu przeszło 50 miljonów ton węgla, którego gatunek nadaje się zupełnie do koksowania.

PROJEKT LINJI KOLEJOWEJ PRZEZ GÓRY KAUKASKIE. „Prawda" 24.IV donosi, że państwowa komisja planowa obwodu północno-kaukaskiego w Rostowie nad Donem zatwierdziła projekt budowy kolei elektrycznej przez góry kaukaskie. Kolej ta przeprowadzona będzie przez Besłan-Mamison-Senaki do portu w Poti i posiadać będzie bocznicę, która przez Oni i Gori połączy Besłan z Tyflisem.

MONOPOL HANDLU ZEWNĘTRZNEGO. „Ekonomiczeskaja Żiźń" 22.IV omawia w art. wstępnym 10-lecie wprowadzenia monopolu handlu zewnętrznego w ZSRR. Do 1920 roku monopol handlu zewnętrznego ZSRR świadczył jedynie o tem, iż prawo obrony życia gospodarczego państwa przed blokadą zewnętrzną jest monopolem samego państwa, lecz z chwilą rozpoczęcia normalnych stosunków handlowych ze światem stał się monopol ten narzędziem rozwoju gospodarki narodowej, narzędziem wzmocnienia czynników socjalistycznych w tej gospodarce oraz pierwszorzędnym czynnikiem politycznym w stosunkach międzynarodowych w ZSRR. Przed rządem ZSRR stały wówczas dwa zadania: podniesienie poziomu produkcji przemysłowej oraz obrona gospodarki socjalistycznej przed zakusami państw kapitalistycznych.

Handel zewnętrzny ZSRR rozwija się pomyślnie, będąc w ręku rządu sowieckiego bronią przeciwko niebezpieczeństwu wojny, które było i pozostaje niebezpieczeństwem realnym. Lecz w całokształcie gospodarki sowieckiej handel zewnętrzny zajmuje jedno z ostatnich miejsc. Monopol tego handlu, który jest bronią przeciwko wszelkiej interwencji gospodarczej, finansowej i handlowej, będzie nadal utrzymany.

POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

ŻĄDANIA ROBOTNIKÓW SOWIECKICH. „Krasnaja Gazieta" 18.IV ogłasza list leningradzkiego robotnika Mikołajewa, prezesa komisji dla spraw jadłodajni robotniczej w zakładach im. Lenina w Leningradzie. List ten zwrócony jest przeciwko stosunkom, panującym w leningradzkich jadłodajniach spółdzielczych. Mikołajew opisuje brud, tłok, oraz inne nieporządki, które składają się na ponury obraz. Sytuacja ta szerzy niezadowolenie wśród robotników leningradzkich, którzy stawiają pytanie: „Czyżby w państwie sowieckiem robotnicy obowiązani byli do spożywania źle przygotowanych obiadów w brudnych i ciasnych lokalach?" Zdaniem autora listu sytuacja wymaga natychmiastowej ingerencji władz sowieckich i poprawy.

PREMJOWANIE PERSONELU TECHNICZNEGO W PRZEMYŚLE. „Wolna" 13.IV podaje, że rada naczelna sowieckich związków zawodowych uchwaliła zachowanie systemu premjowania inżynierów i wykwalifikowanego personelu technicznego w przemyśle sowieckim po wprowadzeniu nowych przepisów o płacy zatrudnionych w tym przemyśle robotników.

KARY ZA KUPNO I SPRZEDAŻ ZIEMI. „Zaria Wostoka" 12.IV podaje, iż władze powiatu Licharskiego, w Gruzji sowieckiej, aresztowały kilka osób pod zarzutem udziału w tranzakcjach kupna i sprzedaży ziemi rolnej.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Prawda 29.IV. Najbliższe zadania eksportu przemysłowego. — Burżuazja francuska prowokuje. *25.IV.* Plany wroga. (Stosunek Anglji do ZSRR.). Wojna generałów w Chinach. — 27.IV. Przed wyborami w Niemczech. — Import maszyn. — Zaostrzenie się walki wyborczej we Francji. (Korespondencja) . — Odezwa I. K. K. I. i I. K. K. I. M. z okazji święta 1 maja.

Izwiestja 29.IV. Zaostrzenie się sytuacji parlamentarnej w Japonji. — Echo walki sowieckiej o pokój. 25.IV. Niemcy i Estonja. (Koresp. z Berlina). Walka polityczna w Japonji.— 28.IV. Kampanja przedwyborcza w Niemczech. (Koresp. Kajta z Berlina). — 26.IV. Możliwość ponownego rozwiązania parlamentu japońskiego.

Ekonomiczeskaja Zizń 28.IV. Niemiecki trust farbiarski na arenie międzynarodowej. — 26.IV. Bieżące zagadnienia eksportu.

„Prawda" 24.IV art. wst. o wynikach III sesji K. C. W. sowietów ZSRR. — Art. o konieczności podniesienia poziomu zarobków robotniczych w ZSRR. — Wzmianka o procesie mordercy komunisty Krawca w Szepietówce. — Wzmianka o ulgach dla wojskowych na kolejach sowieckich. — 26.IV art. wst. o stanie zakupów zbożowych. — Art. p. Szachtana o imporcie maszyn do ZSRR. — Art. o akcji przesiedleńczej rządu ZSRR. — Art. p. Zasławskiego o wymianie listów pomiędzy anonimowym wojskowym sowieckim a gen. Denikinem. — Wiersz Demjana Biedyjna z powodu zgonu gen. Wrangla. — Sprawozdanie z przebiegu moskiewskiej gubernjalnej konferencji związku młodzieży komunistycznej. — Wzmianka o prześladowaniu korespondentki prasy sowieckiej w okręgu Odesskim. — 27.IV artykuł o konjunkturze przemysłowej w marcu r. b. — Artykuł p. Riutina o kierownictwie partyjnem w pracy związku młodzieży komunistycznej.

„Za Swobodu" 1.V art. p. Fiłosofowa p. t. „Kiereński i Bogomołow".

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40.

Drukowane na prawach rękopisu.